

KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE						
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. WITELONA W LEGNICY WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH I HUMANISTYCZNYCH						
Kierunek studiów:		Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna				
Poziom studiów:		jednolite studia magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Forma studiów:		stacjonarne				
Nazwa modułu:		Podstawy pedagogiki specjalnej				
Rodzaj modułu:		obowiązkowy				
Język wykładowy:		język polski				
Rok studiów:	III	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:				
Semestr:	6	Wykład	Ćwiczenia	Warsztaty	Seminarium	Praktyka zawodowa
Liczba punktów ECTS:	3	15	15	-	-	-
Forma zaliczenia:		Zaliczenie na ocenę.				
Wymagania wstępne:		Wiedza z zakresu pedagogiki ogólnej.				
II. CELE KSZTAŁCENIA						
Cele kształcenia:						
Cel 1: Zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami teoretyczno-praktycznymi pedagogiki specjalnej. Cel 2: Charakterystyka wybranych niepełnosprawności w kontekście biopsychospołecznym oraz edukacyjno-terapeutycznym. Cel 3: Uświadomienie specyfiki współczesnego systemu pomocy osobom z różnorodnymi dysfunkcjami rozwojowymi.						
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH ORAZ METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW						
Efekt	Student, który zaliczył moduł w zakresie:			Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji	
wiedzy:						
W01	zna teorie i koncepcje pedagogiki specjalnej oraz specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych w aspekcie biopsychospołecznym, zna między innymi charakterystykę niepełnosprawności intelektualnej, mózgowego porażenia dziecięcego i innych zaburzeń ruchowych, zna dysfunkcje aparatu mowy, wzroku i słuchu, zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenia o podłożu genetycznym oraz wynikające z chorób przewlekłych i odmienności somatycznych.			F.W1. K_W18	kolokwium zaliczeniowe, udział w dyskusji	
W02	zna i rozumie uwarunkowania specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym wynikających z niepełnosprawności lub innych przyczyn biopsychospołecznych, przejawiających się w obszarze rozwoju fizyczno-ruchowego, poznawczego i emocjonalno-społecznego.			F.W2.	kolokwium zaliczeniowe, udział w dyskusji	
umiejętności:						
U01	potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej w celu analizy praktyki edukacyjnej oraz sposobów organizowania środowiska uczenia się i nauczania z uwzględnieniem specjalnych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci lub uczniów, wykorzystując klasyfikacje i narzędzia diagnostyczne, w tym ICD i DSM.			K_U03 F.U1.	przygotowanie prezentacji, aktywność na zajęciach	

U03	potrafi skutecznie wykorzystywać w pracy z dzieckiem lub uczniem informacje uzyskane na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza oraz rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia.	K_U14	przygotowanie prezentacji, aktywność na zajęciach
kompetencji społecznych:			
K01	jest gotów do przestrzegania zasad etycznego postępowania w procesie wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i/lub edukacyjnymi.	F.K1. K_K01	obserwacja postaw studenta
K02	jest gotów do współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów i innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej.	K_K04	obserwacja postaw studenta
IV. TREŚCI PROGRAMOWE			
Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)			
Wykłady:			
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin	
W1	Pedagogika specjalna jako dyscyplina naukowa – przedmiot, zadania, struktura i podstawowa terminologia.	2	
W2	Paradygmaty we współczesnej pedagogice specjalnej.	2	
W3	Elementy oligofrenopedagogiki. Potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.	2	
W4	Elementy tyflopädagogiki. Funkcjonowanie i metody rewalidacji dzieci słabowidzących i niewidomych.	2	
W5	Charakterystyka zaburzeń ze spektrum autyzmu. Rola treningu samoregulacji i umiejętności społecznych w poprawie funkcjonowania dzieci ze spektrum autyzmu.	2	
W6	Wybrane choroby przewlekłe, odmienności somatyczne, choroby genetyczne i ich wpływ na możliwości edukacyjne dzieci i uczniów.	2	
W7	Diagnostyka w pedagogice specjalnej: podstawy, cele, założenia i obszary.	2	
W8	Etyczne zagadnienia niepełnosprawności.	1	
Ćwiczenia:			
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin	
ĆW1	Bariery, stan wdrażania edukacji włączającej w Polsce i perspektywy jej rozwoju.	2	
ĆW2	Sytuacja rodziny dziecka i ucznia z niepełnosprawnością. Problemy adaptacji, utrudnienia życiowe, wsparcie społeczne.	2	
ĆW3	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością ruchową. Uczniowie z mózgowym porażeniem dziecięcym, afazją i chorobami neurodegeneracyjnymi w systemie edukacji.	2	
ĆW4	Elementy surdopedagogiki. Wsparcie technologiczne i metody nauczania dzieci z uszkodzonym słuchem.	2	
ĆW5	Komunikacja alternatywna i wspomagająca – konstruowanie indywidualnego systemu komunikacji.	2	
ĆW6	Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania dziecka: podstawy prawne, zasady, zadania zespołu wielodyscyplinarnego, arkusze obserwacyjne.	2	
ĆW7-ĆW8	Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny – planowanie i dokumentowanie pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	3	
V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE			

1. Metody kształcenia: wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, metoda sytuacyjna, burza mózgów, ćwiczeniowa oparta na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja, studium przypadku.

2. Narzędzia (środki) dydaktyczne: rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne, filmy, narzędzia diagnostyczne, modele komunikacji alternatywnej - piktogramy, teksty w alfabecie Braille'a, karty do nauki dla dzieci niewidomych.

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

Forma zaliczenia modułu. Kryteria oceny formującej:

1. Pisemny test wiedzy – kryteria oceny:

- 51% - 60% - ocena dostateczna,
- 61% - 70% - ocena dostateczna plus,
- 71% - 80% - ocena dobra,
- 81% - 90% - ocena dobra plus,
- 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

2. Przygotowanie prezentacji – kryteria oceny:

- **3,0 (dostateczny)** – przygotowanie i zaprezentowanie prezentacji,
- **3,5 (dostateczny plus)** – przygotowanie i zaprezentowanie prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej,
- **4,0 (dobry)** – przygotowanie i zaprezentowanie prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych,
- **4,5 (dobry plus)** – przygotowanie i zaprezentowanie prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania,
- **5,0 (bardzo dobry)** – przygotowanie i zaprezentowanie prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania, pomysłowość proponowanych rozwiązań.

3. Obserwacja i ocena postaw studenta wynikających z:

- realizacji zadań przygotowanych w ramach ćwiczeń,
- zaangażowania w pracę grupy,
- zachowań i aktywności w trakcie wykładów i ćwiczeń,
- prowadzenia merytorycznej dyskusji,
- potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Kryteria oceny podsumowującej:

- średnia ocen formujących.

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	30
Udział w wykładach	15
Udział w ćwiczeniach	15
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	45
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego	10
Przygotowanie prezentacji	15
Kwerenda internetowa	10
Łączna liczba godzin	75
Punkty ECTS za przedmiot	3

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Smith D.D., (red. nauk. A. Firkowska - Mankiewicz, G. Szumski), cz. 1 i 2, *Pedagogika specjalna – podręcznik akademicki*, APS i PWN, Warszawa 2011.
2. Głodkowska J. (red.), *Dydaktyka specjalna*, t. 1 i 2, PWN, Warszawa 2017.
3. Chrzanowska I. *Pedagogika specjalna. Od tradycji do współczesności*, Impuls, Kraków
4. Antoszewska B., Kosakowski Cz. (red.), *Uwarunkowania i kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej*, Wyd. A. Marszałek, Toruń 2011.

Literatura uzupełniająca:

1. Thompson J., *Specjalne potrzeby edukacyjne: wskazówki dla nauczyciela*, PWN, Warszawa 2013.

2. Chrzanowska I., *Nauczyciele o szansach i barierach edukacji włączającej*, PWN, Warszawa 2019.
3. Tomkiewicz-Bętkowska A. Krztoń A., *ABC pedagoga specjalnego*, Oficyna Wyd. „Impuls”, Kraków 2008.
4. Dryżałowska G., Kuleta Hułboj M., Naumiuk A., Skura M., Steinhagen A., *Inkluzja w perspektywie pedagogiki specjalnej i pedagogiki społecznej. Pytania, konteksty, dyskusje*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2020.